786/07

Den 31. december 2007 blev i sag nr. 71.458:

xxxxxxxx xxxx xxxxxxxx
xxxxxxxxxxxx xx
xxxx xxxxxxxx

mod

Danica Pension
Parallelvej 17
2800 Lyngby

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

Forsikrede, der har to forsikringer med dækning ved tab af erhvervsevne i Danica Pension, klager over selskabets afvisning af at yde præmiefritagelse og udbetale forsikringsydelse ved tab af erhvervsevne efter den 1/9 2005.

Selskabet har afvist at yde forsikringsdækning efter ovennævnte dato med henvisning til, at klagerens generelle erhvervsevne ikke er nedsat i dækningsberettigende grad.

Den ene forsikring (forsikringsnr. 110 04…) giver ret til præmiefritagelse og udbetaling af hel ydelse ved tab af erhvervsevne, hvis klagerens generelle erhvervsevne nedsættes til en tredjedel eller derunder af den fulde erhvervsevne. Forsikringen giver ret til halv ydelse, hvis erhvervsevnen nedsættes til mellem halvdelen og en tredjedel.

Den anden forsikring (forsikringsnr. 110 76…) giver ret til præmiefritagelse, hvis erhvervsevnen nedsættes til en tredjedel eller derunder.

Klageren er født i 1953 og uddannet social- og sundhedshjælper. Hun arbejdede i en årrække i egen garnforretning og siden som direktør i ægtefællens rengøringsfirma. Hun blev sygemeldt i 2003, og selskabet ydede forsikringsdækning i perioden 17/6 2003 til 1/9 2005. Herefter afviste selskabet at yde forsikringsdækning. Klageren var

utilfreds med afgørelsen, hvorfor sagen den 29/9 2005 blev indbragt for Ankenævnet for Forsikring med påstand om fortsat udbetaling. Efter sagens indbringelse for nævnet indhentede selskabet yderligere lægelige oplysninger, hvilket imidlertid ikke resulterede i ændring af afgørelsen. I nævnets kendelse af 11/9 2006 (sag nr. 67.858) hedder det bl.a.:

> "Nævnet udtaler:
> Nævnet finder det efter sin gennemgang af sagen, herunder de lægelige og kommunale akter, ikke godtgjort, at klagerens generelle erhvervsevne kan anses for nedsat med mindst halvdelen. Nævnet finder endvidere ikke anledning til at kritisere, at selskabet efter over to års udbetalinger har vurderes klagerens generelle erhvervsevne og ikke erhvervsevnen i forhold til hendes tidligere beskæftigelse. …
>
> Med henvisning til det ovenfor anførte bestemmes: Klagen kan ikke tages til følge."

Kommunen tilkendte i december 2006 klageren offentlig førtidspension med virkning fra den 1/1 2007.

Den 15/1 2007 modtog selskabet en af klageren affattet skrivelse, hvoraf bl.a. følgende fremgår:

> "Min sag om tilkendelse af førtidspension er nu afsluttet. Jeg er blevet tilkendt førtidspension på grundlag af at min erhvervsevne i ethvert erhverv stationært er nedsat til det ubetydelige. Jeg kræver derfor at I genoptager mine månedlige udbetalinger, med tilbagevirkende kraft pr. 1. sept. 2005, hvor I stoppede dem.
> …
> Ordlyden for tilkendelse af pensionen efter sociallov, er akkurat den samme som ordlyden i min forsikringspolice."

Vedlagt skrivelsen fremsendte klageren kopi af de nyeste lægelige og kommunale oplysninger.

I psykiatrisk speciallægeerklæring af 25/9 2006 hedder det bl.a.:

> "**Konklusion:** Det drejer sig om en 53 årig gift kvinde med en noget utryg barndom og opvækst, moder var nervesvag, der var ikke megen tid til omsorg og hun fik tidligt pålagt mange pligter i hjemmet. Hun blev hurtigt skoletræt og gik ud af 7. klasse og siden har hun ikke fået nogen egentlig supplerende skolegang eller uddannelse. Hun har været i forretning og har i mange år haft egen forretning, hun har været medhjælpende hustru i ægtefælles rengøringsfirma. Hun tog en social- og sundhedsmedhjælperuddannelse i 2002, forsøgte at arbejde på plejehjem og i hjemmeplejen, men blev skuffet over det efter hendes opfattelse alt for lave serviceniveau. Hun har været ude af arbejde siden 2003. Kl har i 2003 været udsat for et par belastende oplevelser dels med pasning af en kræftsyg moster dels med en søn, som har været langvarigt varetægtsfængslet. Efter dette har hun reageret med panikanfald

med især hjertesymptomer, hun er undersøgt for dette og der er bortset fra ekstrasystoler ikke fundet tegn til hjertesygdom.
Hun har fået påvist slidgigt i hænder og fødder, har flere gange fået fysiurgisk behandling med forbigående effekt.
Kl gik til 10 behandlinger hos krisepsykolog i 2003, det skabte klarhed om nogen af hendes reaktionsmønstre, men bedrede ikke hendes tilstand afgørende.
Kl har herefter gennem 1 1/2 år været i regelmæssig samtalebehandling hos undertegnede, man har også forsøgt at behandle hende med antidepressiv medicin. Tilstanden har vist sig intraktabel og den optimisme man tilkendegav i erklæringen fra 2004 har desværre ikke vist sig at holde stik. Kl er fortsat præget af panikanfald, grådlabilitet og træthed. Hun virker meget opgivende og desillusioneret. Hun er godt begavet, men nok noget umoden. Tilstanden må nu anses for stationær. Der kan ikke peges på relevante behandlingsmuligheder. Prognosen skønnes dårlig og hendes funktionsniveau er på nuværende tidspunkt meget ringe set i relation til arbejdsmarkedet.

Psykiatriske diagnoser:
Panikangst
Posttraumatisk belastningsreaktion
Anden specifik forstyrrelse af personlighedsstrukturen."

Af lægeskøn dateret 10/10 2006 fremgår:

"Klienten er en 53-årig kvinde, sygemeldt gennem 3 1/2 år på grund af en krisereaktion og angstproblematik som har vist sig særdeles behandlingsresistent. Har således gået til samtaler hos psykiater i det nævnte tidsrum uden at der har været fremgang at spore. Patienten er fortsat angstpræget og grådlabil og synes at være gået helt i stå.
Den somatiske problemstilting skønnes ikke at udgøre en betydende barriere i forhold til arbejdsmarkedet, men den psykiske tilstand har gjort det netop overståede arbejdsprøvningsforløb til en uoverskuelig daglig forhindring der måtte afbrydes i utide, da presset var for stort.
Klienten magtede max 2 timers dagligt arbejde og vurderes ikke at kunne opnå beskæftigelse ej heller på særlige vilkår.
Psykiater vurderer tilstanden som stationær og varig og uden udestående muligheder for behandling. Prognosen skønnes dårlig og klienten uden reel erhvervsevne."

Af den af kommunen udarbejdede ressourceprofil fremgår bl.a.:

"Praktik/arbejdsprøvning
Oplysningerne er fra journalen af 22.6.06 og fra praktik- og arbejdsprøvningsbeskrivelse.
B. har været i arbejdsprøvning hos K. Musikskole i perioden 6.6.06-22.06.06.
Arbejdsopgaverne var:
Registrering af nye elever i kartotek på PC
Besvare telefonopkald
Hjælpe i køkkenet/kaffe/rydde op
Ekspedition
Af praktik/arbejdsprøvningsbeskrivelse fremgår følgende:
'De opgaver, B. har nået er løst perfekt, men arbejdsindsatsen har været meget ustabil, behov for mange pauser.
I almindelighed er B.'s psykiske tilstande en kæmpe barriere, selvom hun prøver at holde en facade. Hvis en af eleverne havde sagt bøh til hende, var hun løbet skrigende væk.
B. begyndte med 4 timer om dagen fra 10.00-14.00.

Det har ikke været muligt at gå op i tid, da hun har haft det for dårligt, og har haft behov for mange pauser. Reelt har hun kun arbejdet omkring 2 timer om dagen.
Der har også været behov for at regulere i mødetiden, da B. ikke altid har været i stand til at møde kl. 10.00.

B.'s kontaktperson på Musikskolen udtaler, at hun aldrig ville ansætte B. i ustøttet ordinært arbejde - dertil leverer hun en helt for ustabil arbejdsindsats.
B. har reelt arbejdet omkring 2 timer effektivt om dagen.
B.'s psykiske skrøbelighed er en meget stor barriere for hende. B. er meget grådlabil.
Erhvervskonsulent vurderer, at B.'s psykiske situation forringer hendes arbejdsevne i en sådan grad at selvforsørgelse på ordinære eller særlige vilkår ikke vil kunne opnås i noget erhverv.'

Af journalen af 22.6.06 fremgår flg.
Erhvervskonsulent oplyser, at fra B. startede og indtil den 22.6.06 har hun forandret sig - hendes facade er mere eller mindre krakeleret og hun ser ud til at være gået fuldstændig i opløsning. Arbejdsprøvningen er et meget stort psykisk pres for hende og hun sidder konstant med tårer i øjnene og har det meget skidt. Det er vurderingen, at hun ikke vil få det bedre, tværtimod dårligere, hvorfor det besluttes at stoppe arbejdsprøvningen.
…
31.10.06
…
Under arbejdsprøvningen viste det sig, at B. føler et stort pres, når der er flere opgaver end to og hun kan ikke overskue situationen og den enkelte opgave.
B. har ikke haft problemer med at lære og løse nye opgaver.
…
Vurdering af ressourcer
Har en social- og sundhedshjælperuddannelse
Har taget forskellige kurser
Har indtil sygemeldingen i marts måned 2003 været tilknyttet arbejdsmarkedet
Har været lønmodtager
Har været selvstændig
Løser opgaverne perfekt i arbejdsprøvningen
Har haft forskellige interesser
B. kan holde en facade, så længe samtalen drejer sig om det faglige
Har en bolig
Har et godt socialt nedværk

Vurdering af barrierer
Har ikke været i arbejde siden marts måned 2003
Arbejdsindsatsen er ustabil
Har brug for mange pauser
Er psykisk skrøbelig
Er meget grådlabil
Kan ikke overskue mere end to opgaver, ellers virker det uoverskuelig
Ser ikke sig selv på arbejdsmarkedet.

Vurdering af de arbejdsmæssige muligheder
B. har indtil marts måned 2003 været aktiv på arbejdsmarkedet.
…
Ud fra arbejdsevnevurderingen vurderer jeg, at B.s arbejdsevne er varigt nedsat i et sådant omfang, at hun opfylder betingelserne i henhold til lov om social pension § 16, stk. 2, idet

> nedsættelsen er af et sådant omfang, at B. uanset mulighederne for støtte efter den sociale lovgivning, herunder beskæftigelse i fleksjob, ikke vil være i stand til at blive selvforsørgende ved indtægtsgivende arbejde.
> Jeg indstiller at B. overgår til behandling efter § 18 i lov om social pension."

De nye oplysninger blev forelagt selskabets lægekonsulent, hvorefter selskabet ved skrivelse af 9/3 2007 afviste at genoptage udbetalingen ved tab af erhvervsevne. Umiddelbart herefter blev sagen indbragt for Ankenævnet for Forsikring.

Klageren har nedlagt påstand om, at selskabet skal anerkende, at det er forpligtet til at yde forsikringsdækning med tilbagevirkende kraft fra den 1/9 2005. Til støtte herfor har hun i den til nævnet fremsendte klage henvist til sagens lægelige og kommunale akter. Endvidere har hun bl.a. anført, at hun har mistet en arbejdsindtægt på mindst 400.000 kr. årligt.

Heroverfor har selskabet i skrivelse af 13/4 2007 til nævnet bl.a. anført:

> "Arbejdsprøvningen opgives efter 12 dage. Det fremgår, at opgaverne er løst perfekt. I ressourceprofilen står der, at B.K.S. ikke har haft problemer med at lære og løse nye opgaver. Alligevel vurderer erhvervskonsulenten, at B.K.S. vil få det dårligere af at gennemføre arbejdsprøvningen. Vores psykiatriske lægekonsulent J.B. er ikke enig heri, og kommenterer dette med, at der er tale om en letvakt angst, som medfører undgåelsesadfærd, hvilket vil sige, at B.K.S. trækker sig fra situationer, der er forbundet med ubehag. Lægekonsulenten finder ikke behandlingsmulighederne udtømte, da der ikke er forsøgt med en kombination af kognitiv terapi og adfærdsterapi. Hvis motivationen er til stede, er der stor sandsynlighed for en bedring af helbredstilstanden, hvorimod fortsat undgåelse af situationer med pres, ikke vil bedre B.K.S.' helbredstilstand.
>
> Det faktum, at B.K.S. er tilkendt offentlig førtidspension kan ikke sidestilles med en opfyldelse af forsikringsbetingelsernes bestemmelse om generel erhvervsevnenedsættelse til halvdelen eller mindre. Vi kan henvise til Ankenævnets afgørelser i AK 66.586 og AK66.3 03. Kommunen har vurderet arbejdsevnen ud fra ressourceprofilen, hvor helbredet kun er ét element ud af tolv.
>
> Der er i pensionsafgørelsen lagt vægt på, at B.K.S. lider af panikangst, posttraumatisk stresssyndrom og anden specifik forstyrrelse af personligheden samt, at arbejdsprøvning har måttet opgives. Den lægelige vurdering kan vi ikke tilslutte os. Der er ikke påvist fysisk eller psykisk sygdom, der kan begrunde B.K.S.' manglende erhvervsevne.
>
> Det bemærkes i den forbindelse, at kommunen ved vurderingen af helbredsforhold inddrager borgerens opfattelse af eget helbred, jf. Socialministeriets Arbejdsevnemetode side 50. Af ressourceprofilen side 13 fremgår det under barrierer, at B.K.S. ikke ser sig selv på arbejdsmarkedet.

Ved vores bedømmelse er det alene helbredstilstanden, der skal vurderes, og det er lægekonsulenternes samlede vurdering, at B.K.S.' generelle erhvervsevne ikke er nedsat til mellem halvdelen og 1/3, respektivt til 1/3 eller mindre.

Med henvisning til Ankenævnets tidligere afgørelse og det faktum, at B.K.S. fortsat på ingen måde har dokumenteret, at hendes erhvervsevne varigt er nedsat i tilstrækkelig grad, fastholder vi vores afgørelse."

Af forsikringsbetingelserne (forsikringsnr. 110 04…) fremgår bl.a.:

"**3. Hvornår er der dækning/voksne?**

…

Forsikringen giver ret til udbetaling, hvis forsikrede mister evnen til at tjene penge ved egen arbejdsindsats.

Tab af arbejdsevne foreligger, når forsikrede ikke længere er i stand til at tjene - bedømt under hensyn til forsikredes nuværende tilstand, uddannelse og tidligere virksomhed - hvad der i samme egn er almindeligt for fuldt arbejdsdygtige personer med tilsvarende uddannelse og alder.

Hvis arbejdsevnen nedsættes til 1/3 eller mindre af den fulde arbejdsevne, udbetales hele forsikringsydelsen.

Størrelsen af forsikringsydelsen fremgår af policen.

Nedsættes arbejdsevnen til mellem 1/2 og 1/3, udbetales halvdelen af forsikringsydelsen.

…

6. Præmiens betaling m.m.

…

Forsikringstageren fritages for præmiebetalingen, hvis forsikredes evne til at erhverve en arbejdsindtægt som følge af sygdom eller ulykkestilfælde nedsættes til 1/3 eller mindre af den arbejdsevne - bedømt under hensyn til forsikrede nuværende tilstand, uddannelse og tidligere virksomhed - der er normal for personer af samme alder og uddannelse i samme egn.

Fritagelsen gælder fra den dag, nedsættelsen af arbejdsevnen til 1/3 eller mindre har varet i 3 måneder uden afbrydelse."

Af forsikringsbetingelserne (forsikringsnr. 110 76…) fremgår bl.a.:

"**Bortfald af præmiebetaling**

…

Forsikringstageren fritages for præmiebetalingen, hvis forsikredes arbejdsevne som følge af sygdom eller ulykkestilfælde nedsættes til 1/3 eller mindre, hvorved forstås, at han ikke længere er i stand til at tjene mere end 1/3 - bedømt under hensyn til forsikredes nuværende tilstand, uddannelse og tidligere virksomhed - af, hvad der i samme egn er almindeligt for fuldt arbejdsdygtige personer af tilsvarende uddannelse og alder.

Fritagelsen gælder fra den dag, nedsættelsen af arbejdsevnen til 1/3 eller mindre har varet i 3 måneder uden afbrydelse."

Nævnet udtaler:
Af den seneste psykiatriske speciallægeerklæring af 25/9 2006 fremgår det, at 1½ års behandling ikke har hjulpet på klagerens tilstand, at der ikke kan peges på relevante behandlingsmuligheder, og at hendes funktionsniveau i relation til arbejdsmarkedet på nuværende tidspunkt vurderes som meget ringe.

Henset hertil og til baggrunden for tildelingen af førtidspension finder nævnet det nu tilstrækkelig godtgjort, at klageren har mistet 2/3 af erhvervsevnen.

Nævnet finder, at selskabet skal genoptage udbetalingen med virkning fra det tidspunkt, hvor selskabet modtog klagerens begrundede anmodning herom.

Derfor

b e s t e m m e s :

Selskabet, Danica Pension, skal anerkende, at klageren har mistet 2/3 af erhvervsevnen, og skal genoptage udbetalingen pr. 15/1 2007, og fra samme dato yde præmiefritagelse.

Klagerens tilgodehavende skal forrentes i overensstemmelse med forsikringsaftalelovens § 24.

Marianne Højgaard Pedersen